

ÚJLAKI HANGOK

AZ ÚJLAKI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

XI. évf. KÜLÖNSZÁM

2006. HÚSVÉT

Húsvéti Bárányunk

*Báránym, Báránym, Istennek Báránya, könyörülj rajtam, hadd jussak jobb sorsra!
Adj nekem nagy hitet, amíg lehet, formáld kedved szerint a szívemet...*

Templomunkban a főoltár fölött pihen a Bárány, hogy minden szentmisében rátévedhessen a tekintet. A mögötte ragyogó aranycsóvák hívják fel a figyelmet arra, hogy a tabernákulumban az ég és föld Ura trónol: Jézus Krisztus jelen van a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

A húsvéti ünnep légböve még inkább idevonzza az emberszíveket. Isten Báránya lakik itt, aki elveszi a világ bűneit. *Őt nézzétek!* – ahogy Keresztelő János mondta, amikor bemutatta Jézust. Az Újszövetségben a Bárány Jézus Krisztus, aki elhozta megváltásunkat azzal, hogy feláldozta magát értünk, emberekért. *Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta Báránynak a vére árán szabadultunk meg* (Pét 1,18). Húsvét az ünnepek ünnepe. A húsvéti bárány elrendelése utalás az Eucharisziára, előképe az utolsó vacsorának, amikor Jézus vágyva vágyott arra, hogy szenvedése előtt a húsvéti vacsorát együtt fogyassza el tanítványaival. Most ez a szelíd, kiszolgáltatott Bárány ránk vágyik, hogy asztalánál megvendégelje a tisztaszíveket, mai tanítványait, követőit.

A Jelenések könyve arról ír, hogy a Bárány hordozza Krisztus megdicsőülését. *Méltó a Bárány, akit megöltek, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás* (Jel 5,11). Az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit, irgalmas és Ő tud egyedül békét adni az emberi szíveknek.

Húsvétkor meggyorsulnak a lépések. A fájdalmas, megváltó kereszthalál és a sziklasírba történt temetés után a húsvéti örömhírral sietni kell. Az üres sír látványára gyorsabban dobog a szív; a történeteket el kell mondani, tovább kell adni! Olyan sokan éhesek a jó hírre, sokan várják a feltámadásról szóló híradást. Az élő Krisztus hirdetőjének útja sietős ma is. Mint a felpattanó rügy szakad ki a szívből: Üres a sír, Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! És mi is feltámadunk.

Keglevich Lászlóné

Nazianzoszi Szent Gergely:

A szent húsvétra

...Ha te vagy Cirenei Simon, vedd a keresztet és kövesd (Lk 23,26). Ha latorként megfeszítenek veled (Lk 23,40), jóakarátú emberként ismerd fel az Istent; ha őt éretted a törvénytelenek közé számították, akkor te válj törvényessé általa (vö. Iz 53,12). Tiszteld az érted megfeszítettet: légy te is megfeszített, legyen hasznod a gonoszszágból is, a halállal szerezd meg az üdvösséget, menj be Jézussal a paradicsomba, hogy megértsed mitől estél el egykoron. Annak szépségét szemléld. Hagyd kint a zúgolódást, a káromlással együtt, hadd haljon meg ott. Ha te vagy Arimathei József (Lk 23,50), a megfeszítőtől kérd el a testet, legyen tiéd a világ tisztulása. És ha te vagy Nikodémus, Isten éjszakai tisztelője, bebalzsamozva temesd el őt (Jn 19,39). Ha Mária vagy, vagy az a másik Mária, vagy akár Szalomé, Joanna, sírj hajnalban. Lásd elsőnek az elhengerített követ (Mk 16,1), vagy tán az angyalokat is, sőt Jézust magát. Szólít valaki? Figyelj a szóra! Hát ha ezt hallod: ne illess engem! (Jn 20,17), állj messzebb, tiszteld az Igét, de ne szomorkodj! Tudta ugyanis, kinek jelenjen meg elsőként. Újítsd meg a feltámadást! Segíts Évának, az első bukkottnak, akit Krisztus elsőként üdvözölt, s hirdesd őt a tanítványoknak! Légy Péter vagy János, fuss a sírhoz, vetekedve, együtt futva, szép versenyt futva (Jn 20,2). És ha gyorsabbnak bizonyulsz, és első leszel, győzz igyekezetteddel, a sírba ne csak behajolj, hanem menj is bele! Ha Tamásként távol maradsz a tanítványok gyülekezetétől, akiknek Krisztus megjelent, ne légy majd hitetlen, ha később meglátod őt (Jn 20,24); még ha kételyeid lennének is, higgy azoknak, akik róla beszélnek neked, de ha azoknak sem, akkor higgy a szegek helyének.

A kappadókiai egyházatya 393. április 9-én, húsvétkor mondta el szülővárosában a fenti részletet is tartalmazó prédikációját. A fordítás Vanyó László munkája.

*Aldott húsvéti
ünnepet kívánunk
minden kedves
olvasónknak!*

Bűn és megszentelődés

„Szenvedésemben az Úrhoz kiáltottam, és ő meghallgatót engem”, hallhattuk péntek este, majd másnap az ezzel akár szembe is állítható „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” kiáltást. A kettőt a Filippi levélből ismert szöveg harmadnap kapcsolta össze: „Jézus Krisztus Istennel való egyenlőségét nem tartotta olyan dolognak, amelyhez mint zsákmányhoz ragaszkodják, hanem kiüresítette önmagát, és engedelmes lett a halálig, mégpedig a kereszthalálig.”

A bűnről mindannyiunknak alapvető tapasztalata van, hiszen hozzátartozik szinte kezdettől fogva az egyetlen tudatos cselekvésre alkalmas élőlény, a dönteni, jót vagy rosszat választani képes ember életéhez. Oly korban élünk, amelyben a bűn fogalma elenyészik. Maga a bűn nem csupán a rossznak a készségi szintű gyakorlata, amikor az ember eleinte elhatározás alapján, később már szinte automatikusan követi el azokat a tetteket, amelyek valamiképpen ellentétben állnak a teremtés művével, azzal a Jóval és Igazzal, amit a szent szerző így mond ki a teremtés leírásakor: „És látta Isten, hogy mindaz, amit alkotott, jó”. A bűn egyben egy olyan állapot, amelyben az ember retteg, mégpedig attól, hogy a saját maga által létrehozott mulandó örömet elveszíti. Elvileg lehet tagadni a bűn létezését – amint azt a felvilágosodás korától kezdve sokan tették, és manapság ismét divatos lett. Azt állítják, hogy az ember önmagától fogva jó, azaz nem hajolhat rosszra a természete. Ezek szerint nem lennének képesek bűnt elkövetni, megvalósíthatnánk – saját magunkat meg- vagy újratemtve – a bűn nélküli világot. Kissé elbizonytalanodunk azonban, amikor kilépünk az utcára ebből az elefántcsonttoronyból, és azt látjuk, hogy ellenünk vagy mások ellen bizonyos sérelmeket követnek el. De a valóságnál sokkal ijesztőbb, hogy amennyiben nincs bűn, akkor az embernek nincs szüksége a megváltásra, a bűnbánatra és az üdvösségre. Ekkor viszont eltűnik az emberi társadalom életéből a cél, az az örömteli remény, amely még az istentagadó embernek is időnként belekúszik a szívébe, hogy talán mégiscsak van egy olyan személy, egy olyan tökéletes valóság, amelynek még ő is tud örülni. Valami, ami mindenki számára értelmet ad az életének. Ez (lenne) az egyetlen, amit senki nem tud elveszíteni.

A bűn tagadása nem vezet tehát örömhöz, hanem éppen beárménykölja az amúgy is sötét napokat, mert aggódunk. Aggódunk, és állandó szomorúság lebeg előttünk azért, hogy elmúlik az általunk alkotott világ, elenyészik, amit mi kétkézi munkával és a saját akaratunkkal létrehozottunk. Ha csak egy pillantást vetünk a természetben azokra az ősi ösvényekre, amelyeket akár ötven, akár száz éve, vagy régebbi időkben alkotott az emberi kéz, láthatjuk, hogy a természet milyen gyorsan visszaveszi azt, ami valójában az övé.

Mindannyian megtapasztaljuk a bűnnek a kísértését, és a bűnben való elmerülésnek a lehetőségét. És amikor az ember felismeri a bűnösségét, és ráébred arra, hogy minden erő, minden próbálkozás, mellyel saját magát próbálja a jó és a rossz meghatározójává tenni, eleve kudarcra van ítélve, akkor eljuthat a bűnvallomás szükségességére. A bűnvallomásnak a sajátos értéke, amikor az ember elismeri, hogy kisebb a másikkal, és tudja, hogy egy olyan sajátos tanítást kapott a kereszténységgel, amelynek nem gögre,

hanem alázatra, nem büszkeségre, hanem a többi ember megszentelésére és a többi ember előtti példaadásra kell vezetnie. A bűntől csak egyféleképpen szabadulhatunk: ha Isten elveszi tőlünk. Ha megbánjuk mindazt, amivel ellene vétettünk – és ekkor képesek leszünk az emberi erőt felülmúlva, Istenbe kapaszkodva megtalálni azt a helyes utat, amelyre ő hívott, teremtett minket. Ekkor megjeljük az örömet és a békességet, amikor nincsen bűn, nincsen rettegés, és az embernek a bizalma minden másik ember felé teljesen kiegyensúlyozottan ugyanúgy létezik.

Századunk fáradtsága és lelki kiszáradása éppen ezért lehetséges, mert egyre nagyobb a terhelése az embernek, a sok találkozás, a sok személyes kapcsolat, és a sok személytelenül véghezvitt tett miatt. Ha azonban mi megtesszük a megtérésre vezető út első lépését, azaz megvalljuk bűneinket, akkor ezzel létrejön a kiengesztelődés Istennel, és így megnyílhatunk a másik ember felé is abból a kegyelemből, amely a megtestestült második isteni személy megváltó művének a következménye. Az ő szenvedése az, amely megváltja a világot, levezelekli a bűnt – amelyet nem az Isten követett el, hanem az ember meghasonlása révén jött a világra –, megadja nekünk az utat, és a mi szenvedéseinknek is értéket ad.

Fontos kérdés azonban, hogy hogyan lehet az egyszer már meglett békét megtartani, a tovatűnő pillanatnyi örömet örökké tartóvá alakítani életünkben? A válasz a hűség. Hűség a döntéshez, hűség az Istenhez, hűség a jószághoz, az igazsághoz és az erényhez. Hűség ahhoz a békéhez, amelyet megtaláltunk a kiengesztelődés pillanatában. Oly sok döntés van életünkben, amelyekben lépésről lépésre valósul meg az az igazság, amelyre felfesszük az életünket. Talán mi nem víszünk végbe olyan nagy tetteket, amelyeket a szentek gyakoroltak. Talán senki nem tekint ránk úgy környezetünkben, hogy ez az ember egy valódi karizmatikus személyiség, aki magával ragadó módon cselekszik minden pillanatban, hanem a csendben és a szürkeségben – Isten rejtekében – való folyamatos előrehaladásban kell megvalósítanunk a hűséget, mert elhatároztuk, hogy Krisztust követjük.

Nagyon nehéz hűségesnek lenni, ha távol van tőlünk a szeretett személy. Nagyon nehéz ellenállni a kísértéseknek, ha a nagyobb jót nem látjuk vele együtt, és elfeledjük azt az örömet, amely a kezdeti boldogságot jelentette Krisztus megismerésében. De nekünk nem kell ettől rettegnünk, hiszen itt van velünk Krisztus az Oltáriszentségben, az imádságos közösségben, és a bűnbánó lelkeletben is. Minél gyakrabban tudunk hűségesnek bizonyulni, minél jobban ki tudjuk fejezni a bűntől való megszabadulásnak a békéjét, annál tisztábban tudunk a másik ember szemébe nézni, és ezzel zavarba hozni a másik személyt, mert öneki még nem tiszta a tekintete. Minél jobban eleget tudunk tenni Krisztus tanításának, mintegy belső szokásunkká téve mindazt, amire ő minket meghív, annál jobban megértjük, hogy mit jelent az a sajátos belső béke, ami a bűnnélküliséget foglalja össze. Nehéz lesz a bűnt elkövetni, mert az ő tekintete folyamatosan tiszta. Nehéz lesz elfordulni Krisztustól, mert érezzük, hogy ő hűséges, és sosem hagy el minket.

Ha megszabadultunk bűneinktől, akkor rá tudunk lépni arra az útra, amelyet úgy nevezünk: megszentelődés, ami Jézus Krisztus személyéhez sajátos módon is kötődik, ahhoz az alázat-hoz és engedelmességhez, amelyet emberi módon nem is tudunk igazából kifejezni, amellyel az Isten eljutott az emberig, hogy felemelje saját magához.

Alázat, hűség és engedelmisség a kulcsai a megszentelődött életállapotnak, és erre mi magunk is képesek vagyunk. Mindegyikünk életében volt legalább egy olyan pillanat, amikor engedelmeskedtünk, és beláttuk, hogy ennek az engedelmességnek van értelme, és nem veszítettük el saját magunk méltóságát. Nem lettünk kevesebbek, sőt, úgy éreztük utána, hogy jó döntést hoztunk, és örömmel gondoltunk arra, hogy képesek vagyunk mi magunk is jótettet véghezvinni. Az alázat arra indít minket, hogy elfogadjuk a tökéletes Isten hívását. Természetesen ezt a hívást a hétköznapi életünk egyes pillanataiban beárnyékolják sajátos kötelezettségeink, amelyek alapvetően mindig egy konkrét tettet a véghezvitelére indítanak minket, és nem gondoljuk, hogy ez a tett valamiképpen is összefüggne az üdvösséggel. Pedig akik Jézus Krisztus nevére megkeresztelkedtek, azok Jézus Krisztus Titokzatos Testének, az Egyháznak a tagjai lettek, és így a mi tetteink végső soron az üdvösség cselekedetei lesznek, és a mi tetteinken is múlik a lelkeknek az üdvössége.

Ne felejtjük: megszentelődni annyit jelent, mint Jézus Krisztus követőjévé válni. Erre mindenki meghívást kap, és bár Krisztus tanításának ismerete nélkül is el lehet jutni Isten tökéletes szeretetére, tévedés azt gondolni, hogy minden vallás egyenrangú. Számunkra adottak az Egyház megszentelő eszközei, amelyek objektív módon közvetítik Isten kegyelmét, és megkönnyítik, hogy átítassuk életünket Jézus Krisztus tanításával. Így az egész társadalom lépésről lépésre közelebb kerülhet a szentséghez, az oltárhoz, és megláthatja, hogy Isten országa, Krisztus valódi uralma közöttünk létezik, és ő az az uralkodó, akihez tartozunk, akihez kötődünk, akiért lelkesedünk, és akinek a követségében valóban érdemes ezen a világon a lelkek üdvösségéért fáradni.

Dr. Szuromi Szabolcs Anzelm O. Praem. nagyböjti triduumos beszédsorozata nyomán összeállította:

Dr. Molnár Gábor

A két lator

Et cum eo crucifigunt duos latrones, unum a dextris et alium a sinistris eius.
(Mk 15, 27)

„Vele együtt keresztre feszítettek két rablót is, egyiket jobbjára, másikat baljára.” Ez az idézet Szent Márktól származik, de hasonló idézhetnénk bármelyik evangéliumból. Márk és Máté a ληστης megnevezést használja a rablókra, amelyet a Vulgáta *latro*-nak fordít, és a magyar nyelv mindmáig megtartott *lator* formában. Lukács, aki κακουργος-nak, *gonosztevő*-nek nevezi őket, elbeszéli, hogyan káromolta Jézust a bal lator, míg társa a saját büntetésüket jogosnak, Jézusét viszont igaztalannak tartva így kérte az Urat: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz uralmaddal.” (Lk, 23, 42). Ez az ember az, akire legelőször kiárad a megváltás kegyelme! A kereszténység számtalan Golgota-ábrázolásán és kálvária-hegyén ott áll ma is mindhárom feszület, Jézusé mellett a két latoré. Csoda lenne, ha a népi fantázia nem igyekezett volna többet is „tudni” a Keresztfeszített sorsában osztozókról.

Dizsmasz és *Gesztasz* a két lator legtöbbször említett, görögös neve. Így szerepelnek az V. századi apokrif *Pilátus-akták* (másképpen: *Pilátus tettei*) című iratban is. Ez a mű a keresztfeszítést a Lukács-evangélium nyomán beszéli el, de kibővíti a két lator nevével. (Érdemes megjegyezni, hogy a XIX. század első felében élt híres stigmatizált apáca, Katharina Emmerich látomásairól készült feljegyzésekben a bal lator neve *Gesztasz*, és ezt a névfórmát használták a *Passió* című filmben is.)

Részletesen kiszínezi a két lator előéletét egy másik apokrif írás, az ún. *arab gyermekség-evangélium*. A történet úgy szól, hogy az egyiptomi me-

nekülés során a szent család egy elhagyatott vidéken utazik keresztül, ahol rablók állják útjukat. Közülük *Dizsmasz* hamar megkönyörül a menekülők nyomorúságán, és amikor zord társa, *Gesztasz* nem akar irgalmat gyakorolni, *Dizsmasz* még fizet is neki 40 drachmát,

hogy engedje futni a megtámadottakat.

A Szűzanya Isten áldását és bűnbocsánatát kéri rá jótettéért, a gyermek Jézus pedig így szól: „*Harminc év múlva, anyám, a zsidók megfeszítenek engem Jeruzsálemben, és ez a két rabló ott fog függeni velem a kereszten, Dizsmasz jobbkéz felől, Gesztasz balkéz felől, és e nap után Dizsmasz előttem megy a Paradicsomba.*” Van ennek a mesészerű iratnak egyébként másik változata is, abban a két rablót *Titus*-nak és *Dumachus*-nak hívják.

Ha a két lator már 30 évvel azelőtt is rabló volt, nem lehettek fiatalok a kivégzésükkor. Érdekes a fenti történet mellé odatenni az *Érsekújvári kódex* csaknem ötszáz évvel ezelőtt írt, de bizonyára régebbi hagyományra visszamenő szövegét:

„*De a keresztény doktorok a megfeszítésről, avagy a megfeszítésnek módjáról különben szólnak, és először úgy mondanak: két tolvajt feszítettének meg. Egyiknek neve Gyizmás, kinek harminchárom esztendeje volt, és Krisztust megismérvén üdvözült. A másiknak Gyézmás volt a neve, kinek hatvanhárom esztendeje volt. Ez Krisztust káromolván, elveszett.*”

Akad még néhány régi írás, mely néven nevezi a két latrot, előfordul a *Joathasz* és *Maggatrasz*, valamint a *Zoatham* és *Camma* névpár is. Mégis, a *Dizsmasz* név terjedt el általánosan a jobb lator nevéként. Ő a megváltottak elseje, a teljes bűnbánatot felindító mintaképe, a halálra ítélték védőszentje. XII. Piusz pápa így fejezte be a bebörtönzettekért mondott imáját 1958 áprilisában: *Sanctus Dismas, latro bonus, ora pro nobis!*

Szaszouozky József

Nagycsütörtökön

A szél suhogva borzong az olajfa-lombokon.

A kanyargós úton, által az erdön tömötsorú fáklyások jönnek.

Testemet ételül adtam, véremet italul adtam, könnyel mostam meg lábaitokat; Mégis egyedül maradtam.

Hajnal-derengés borzong a sötét lombokon.

Judás után, által az erdön sátánarcú fáklyások jönnek.

Testvéreim, tanítványaim!
Égignyúló kemény kereszten holnap megölnék engem!
És ti alusztok, mélyen alusztok!

Dsida Jenő

Krisztus a kereszten

Karjaid a világot ölelik, sebeidből a remény ömlik szét, koronád a győzelmet jelzi, haláltusád az öröklét.

Jézus, Te vagy a Krisztus.

Jüling Erika

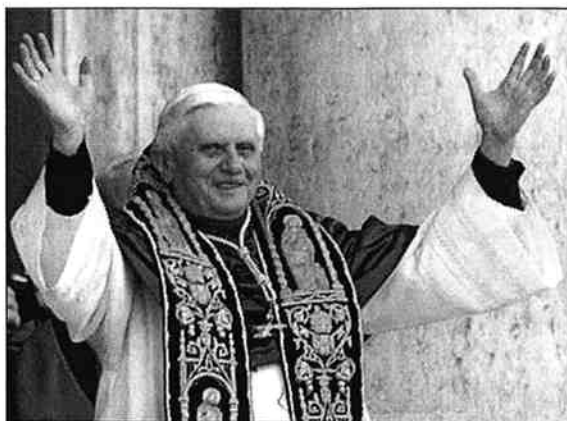
Ujlaki Hangok

A szerkesztőbizottság tagjai:

Havasiné Zentai Edit, Koncsosné Jobbágy Éva, Szaszovszky József

Felelős kiadó: Spányi András plébános

Isten áldását kérjük Szentatyánkra, XVI. Benedek pápára, akit egy évvel ezelőtt, április 19-én választott a bíborosi konklávé Krisztus földi helytartójává, a katolikus egyház fejévé, Róma püspökévé.

Apostoli áldás a Városra és a Világra (Urbi et Orbi, 2005. április 19.)

Kedves nővéreim és fivéreim!
Egy nagy pápa, II. János Pál után a bíboros urak engem választottak meg, az Úr szőlőjének egyszerű és szerény munkását. Az a tény bátorít, hogy az Úr elégtelen eszközökkel is tud működni és hatni. A feltámadott Úr örömeiben és örökös segítségébe vetett bizalommal indulunk el. Az Úr segíteni fog, és boldogságos édesanyja, Mária, mellettünk fog állni. Köszönöm.

Amit én tettem nektek, azt tegyétek ti is

Nagycsütörtökön az Eucharisztia, a papság szentségének ajándékában és a lábmosásban Jézus megmutatta az apostoloknak a szenvedés és a halál értelmét, bevezette őket az új Húsvét és a feltámadás misztériumába. Elítélésének és keresztre feszítésének napján az emberek iránt érzett szeretetből és a világ üdvösségéért odaajándékozta életét az Atyának. Húsvét reggelén a szent aszszonyok, majd Péter és János üres sírt találtak. A feltámadott Úr megjelent Mária Magdolnának, az emmauzi tanítványoknak és az apostoloknak. A halál nem győzhette le, Jézus megdicsőülve jött elő a sírból. Az apostolok az utolsó vacsora termébe való visszavonulásuk után megkapták a Szentlelket ami erőt adott nekik, hogy a Jó Hír misszionáriusai legyenek.

A lábmosás a tökéletes szeretet megnyilvánulása és a tanítványság felismerésének a jele. „Amit én tettem nektek, azt tegyétek ti is” (Jn 13,15). Jézus a Mester és Úr, otthagyja a helyét az asztalnál és szolgál. Megfordítja a szerepeket, megmutatva ezzel a keresztyén élet gyökeres újszerűségét. Alázatosan megmutatja, hogy szeretni szavakban és tettekben mindenek előtt abban áll, hogy szolgáljuk testvéreinket. Aki ezt nem fogadja el, nem lehet a tanítványa. Aki azonban szolgál, az megkapja az örök élet ígétét.

Keresztelésünkön új életre születünk. A keresztyén lét megköveteli, hogy haladjunk előre a szeretet útján. Krisztus törvénye a szeretet törvénye. Mint a kovász úgy alakítja át a világot, lefegyverezi az erőszakosokat, helyüket a gyengébbeknek és a kisebbeknek adja és meghívja őket az Evangélium terjesztésére. A Szentlélek elindítja Krisztus tanítványát a testvéri szolgálatra a templomban, a családban, a szakmai életben, a különféle egyesületekben és a közéletben, nemzeti és nemzetközi szinten. Ez az út keresztségünk és bérmálásunk útjának a folytatása. A szolgálat a boldogság és az életszentség útja: életünk így vezethet el a szeretet segítségével Istenhez és embertársainkhoz.

A lábmosással Jézus előrevetíti kereszthalálában elszenvedett megaláztatását, ami által a legteljesebb módon szolgálja a világot. Megmutatja, hogy győzelme és dicsősége az áldozaton és a szolgálaton keresztül fejeződik ki: ez egyben minden keresztyén útja. „Nincs nagyobb szeretet annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15, 13), mivel a szeretet megmenti a világot, építi a társadalmat és felkészít az örökkévalóságra. Csak így válhattok egy új világ prófétáivá. A szeretet és a szolgálat legyen életetek alapszabálya! Magatok feláldozásán keresztül felfedezitek, amit ti magatok kaptatok és megkaphatjátok Isten ajándékát.

Részlet II. János Pál pápa az 1997-es párizsi ifjúsági világtalálkozón elhangzott beszédéből

Hírek, hirdetések

- Köszönet mindazoknak, akik a húsvét méltó megünneplését áldozatos munkájukkal vagy adományukkal segítették!
- Április 17-én, húsvéthétfőn az esti mise után 7 órakor locsolóbál kezdődik a Szent István hittanteremben. Fellép a *Septeam* együttes. Minden fiatal szeretettel várunk!